

فصل دوم: روان شناسی رشد

- ۱- جنبه های مختلف رشد را بنویسید. جسمانی (قد، وزن و...) - هیجانی (ابراز خشم، عاطفه و محبت) - اجتماعی (روابط با دیگران) - اخلاقی (احترام به حقوق دیگران) - شناختی (تفکر و ویژگی های آن).
- ۲- منظور از فراخنای زندگی چیست؟ به تغییرات مختلف زندگی و پیش بینی آن در طول زندگی گفته می شود.
- ۳- روان شناسی رشد را تعریف کنید. شاخه ای از علم روان شناسی است که فراخنای زندگی را از تشکیل نطفه تا مرگ مطالعه می کند.
- ۴- روان شناسی رشد تحت تأثیر چه عواملی است؟ عوامل زیستی و ژنتیکی - عوامل محیطی و یادگیری.
- ۵- دو قلو های همسان و ناهمسان چه تفاوتی با یکدیگر دارند؟ دو قلو های همسان از یک تخمک به وجود آمده اند ولی دو قلو های ناهمسان از دو تخمک مجزا به وجود آمده اند.
- ۶- منظور از عوامل وراثتی چیست؟ عواملی هستند که صفاتی را به صورت نهفته در فرد قرار می دهند تا طی شرایط مناسب آشکار شوند.
- ۷- منظور از رسش یا پختگی در روان شناسی چیست؟ به آمادگی زیستی که برخی از رفتارها را شکل می دهد رسش می گویند مثلاً کودک تا به سن حدود یک سالگی نرسیده از نظر جسمی نمی تواند راه برود.
- ۸- منظور از عوامل محیطی در روان شناسی رشد چیست (با مثال)؟ عوامل بیرونی که بر جنبه های رشد اثر می گذارد که مهم ترین آن یادگیری است. سن در اثر پذیری از عوامل محیطی در تأثیرگذاری در یادگیری مهم است. مثلاً با افزایش سن تأثیرگذاری عوامل محیطی افزایش می یابد یا کودک تک فرزند نسبت به کودکی که در خانواده ای پر جمعیت بزرگ می شود از دایره لغات کم تری برخوردار است.
- ۹- عمر انسان به چند دوره تقسیم می شود؟ ۱- دوره ی کودکی که خود به سه بخش تقسیم می شود. طفولیت (تولد تا دو سالگی) کودکی اول (دو سالگی تا هفت سالگی)، کودکی دوم (هفت سالگی تا دوازده سالگی) ۲- دوره ی نوجوانی (دوازده سالگی تا بیست سالگی) ۳- دوره ی جوانی که به سه بخش تقسیم می شود. جوانی یا بزرگ سالی اول (بیست سالگی تا چهل سالگی)، میان سالی یا بزرگ سالی دوم (چهل سالگی تا شصت و پنج سالگی)، پیری (شصت و پنج سالگی به بالا).
- ۱۰- اسلام رشد را به چند دوره تا بیست و یک سالگی تقسیم می کند؟ ۱- هفت سال اول به نام دوره ی سروری ۲- هفت سال دوم فرمانبرداری ۳- هفت سال سوم وزارت (دوره ی اول کاملاً آزاد - دوره ی دوم باید ارزشها و رفتار زشت وزیبا را به او فهماند - دوره ی سوم از او به عنوان مشاور کمک گرفت).

۱۱- نطفه (زبگوت) چگونه تشکیل می شود؟ از اسپرم پدر و تخمک مادر که بارور شده است.

۱۲- چه عواملی بر رشد قبل از تولد تأثیر می گذارد؟ سن مادر - تغذیه ی مادر - فشار های عصبی مادر - ارتباط معنوی مادر با خدا - آلودگی محیطی مادر - دارو های مصرفی مادر.

۱۳- در بازه ی دوره ی کودکی چه احادیثی بیان شده است؟ امام صادق (ع) می فرمایند: آموزش رستگاری از دوره ی کودکی باید شروع شود. و حضرت علی (ع) می فرمایند کسی که در کودکی تعلیم نیند در بزرگ سالی به ارجمندی نمی رسد.

۱۴- شاخص ترین جنبه های رشد دوره های کودکی چیست؟ رشد حرکتی و جسمانی که پر سرعت ترین دوره ی زندگی است (بیشترین میزان رشد جسمانی در یک سال اول است).

۱۵- رشد شناختی کودک شامل چه توانایی هایی و فرایندهایی می شود؟ توانایی های زبانی - توجه - ادراک - حافظه - استدلال - قضاوت - تصمیم گیری.

۱۶- رشد هیجانی کودک چه اشکالی دارد؟ خشم، ترس، محبت و آرامش که شکل ساده ی آن هستند و احساس پشیمانی، ترحم و سپاسگزاری که هیجان های مرکب هستند.

۱۷- رشد هیجانی کودک با هیجانان حیوانی چه تفاوتی دارد؟ آگاهانه تر، متنوع تر، رشد یافته تر است و با محیط تعامل وسیع تری دارد.

۱۸- چه عواملی در جنبه ی گروهی، رشد زبانی کودک را تحت تأثیر قرار می دهد؟ محیط بازی، اسباب بازی های فرد، بازی های گروهی و روابط خانوادگی.

۱۹- رشد اجتماعی در دوره ی کودکی چه ویژگی هایی دارد؟ اولین علائم اجتماعی لبخند سه ماهگی است که در هشت ماهگی جدایی از مادر و ترس از غریبه به آن اضافه می شود و در کودکی دوم بازی های گروهی ایجاد می شود.

۲۰- رشد اخلاقی در دوره ی کودکی چگونه است؟ فرایند رشد اخلاق کودکی در ابتدا جنبه ی خوب و بد و قدرت تشخیص از قوانین اجتماعی را ندارد و به تدریج به درستی رفتار از نظر جامعه پی می برد.

۲۱- دوره ی نوجوانی چه دوره ای است و حوزه های اساسی رشد جسمانی آن را بنویسید؟ سن دوازده تا بیست سال که بین دو دوره ی کودکی و بزرگ سالی است - تغییرات قد، وزن، رشد اندام داخلی و استخوانی و عضلانی با بلوغ شکل می گیرد.

۲۲- رشد جسمانی نوجوان چه ویژگی هایی دارد؟ ۱- ناگهانی بودن و با سرعت افزایش یافتن ۲- بلوغ جنسی و رشد جنسی (تغییراتی که مربوط به جنسیت فرد است).

۲۳- رشد جنسی شامل چه نوع تغییراتی است؟ ویژگی های جنسی اولیه که جنبه ی اندام و توانایی های تولید مثل را در بر می گیرد مثلاً اندام های جنسی رشد می کنند - ویژگی های جنسی ثانویه که جنبه ی جزئی در ویژگی های صورتی فرد دارد مثل رویش مو، تغییر صدا.

۲۴- ویژگی های شناختی دوره ی نوجوانی را بنویسید. ۱- گسترده و شگفت انگیز است ۲- برای اولین بار تفکر فرضی و قدرت فرضیه سازی ایجاد می شود ۳- تفکر فرد جنبه ی احتمال گراونسی می شود (جنبه ی ذهنی پیدا می کند) ۴- توجه نوجوان گزینشی

تراست ۵- تمرکز و قدرت بازداری یا منع محرک های نامرتب را دارد ۶- به دنبال فرا حافظه (تقویت حافظه است) ۷- سرعت تفکر افزایش می یابد ۸- ارزیابی، نظارت و مقایسه (پردازش مفهومی) بیشتری دارد.

۲۵- تغییرات شناختی نوجوان چه پیامدهایی دارد و نیازمند چه توصیه هایی است؟ ۱- نسبت به انتقاد حساس است پس نباید در جمع از او عیب جویی کرد. ۲- نسبت به خود احساس منحصر به فرد بودن دارد پس باید ویژگی های او را پذیرفت تا در زمان مناسب تعادل پیدا کند. ۳- حالت کمال گرایی، آرمان گرایی و عیب جویی دارد پس باید محاسن و معایب او را با هم پذیرفت. ۴- در تصمیم گیری های روزمره دچار مشکل می شود پس نباید به جای او تصمیم گرفت و تنها الگوی او باشیم.

۲۶- رشد هیجانی دوره ی نوجوانی چه ویژگی هایی دارد؟ ۱- تحریک پذیری نوجوانان به علت تغییرات هورمونی و فیزیولوژی افزایش می یابد ۲- هیجانات نوجوان به سرعت تغییر می کند ۳- گاهی هیجانات نوجوان به رفتارهای پرخطر منجر می شود ۴- نیازمند مهارت های کنترل خشم و ورزش کردن است تا هیجانات مخرب نباشد.

۲۷- رشد اجتماعی نوجوان چه ویژگی های دارد؟ گرایش نوجوان به گروه همسالان بیشتر از گذشته می شود و بسیار لذت بخش می شود و هویت اجتماعی نوجوان شکل می گیرد یعنی با عضویت در گروه های مختلف با نقش ها، تکالیف و حقوق بشر بیشتر آشنا می شود.

۲۸- رشد اخلاقی در دوره ی نوجوانی چه ویژگی هایی دارد؟ ۱- بیشترین تحول اخلاقی و ارزشی در دوره ی نوجوانی شکل می گیرد ۲- احساس خود مختاری و استقلال نسبت به والدین با مسائل اخلاقی و ارزشی درگیر می شود ۳- هویت نوجوان با ویژگی های دینی و ارزشی شکل می گیرد.

۲۹- چگونه شناخت به اخلاق منتهی می شود؟ هرگاه شناخت به عقاید، باورها و ارزش های فرد تبدیل شود و او را به عملی وادارد. ۳۰- خود واقعی و خود آرمانی چیست؟ ویژگی هایی که فرد خود را با آنها می شناسد خود واقعی است ولی ویژگی هایی که دوست داریم داشته باشیم و جنبه ی رؤیا پردازانه دارد خود آرمانی است.

۳۱- نوجوانان برای نزدیک کردن خود واقعی به خود آرمانی چگونه عمل می کنند؟ با تخیل و رؤیا پردازی از تلاش بیشتر شانه خالی می کنند و دچار افت عملکرد تحصیلی می شوند.

۳۲- ساختار کروموزمیک زیگوت پسر و زیگوت دختر چگونه است؟ پاسخ: $44+XY$ پسر $44+XX$ دختر